

Kindercentra Midden Nederland

Kind & Co

Pedagogisch werkplan

BSO Natuurlijk

Februari 2024

Inleiding

Dit is het Pedagogisch werkplan voor het kinderdagverblijf BSO Natuurlijk van het label Kind & Co. Dit Pedagogisch werkplan vormt samen met het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan van Kind & Co Ludens één geheel en is bestemd als leidraad voor ons als medewerkers van BSO Natuurlijk. In dit Pedagogisch werkplan is te lezen hoe wij onze pedagogische visie vertalen naar de dagelijkse praktijk.

Het label Kind & Co werkt volgens een kwaliteitszorgsysteem, dat gebaseerd is op de PDCA cyclus. Dit houdt in dat wij kwaliteit zien als een continu proces. We werken aan de hand van afspraken, die vastgesteld zijn in werkwijzen en procedures. Ons beleid en werkwijzen zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek en ondersteunen de pedagogisch medewerkers bij het dagelijks handelen. Jaarlijks wordt middels interne audit, onderzocht of onze werkwijzen en afspraken in de praktijk doeltreffend zijn. Daarbij zijn we tevens alert op mogelijke verbeteringen.

Onze locaties worden jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De uitkomsten van een inspectie worden besproken met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie van de locatie. Het inspectierapport is te vinden op onze eigen websitepagina.

Het Pedagogisch werkplan, het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid, en wijzigingen hierin van de locatie, worden jaarlijks besproken met de oudercommissie. Het Pedagogisch werkplan wordt minimaal 1 x per 2 jaar bijgesteld en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie (als die er is).

Mocht je nog informatie missen, dan kun je hier natuurlijk altijd naar vragen bij de pedagogisch medewerker, senior of clustermanager. Ook is op onze website www.kmnkindenco.nl veel algemene en aanvullende informatie terug te vinden.

Veel leesplezier gewenst!

Team BSO Natuurlijk

Februari 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Onze pedagogische visie in de dagelijkse praktijk.....	3
Op de buitenschoolse opvang	4
Onze (mid)dagindeling	4
Eten en drinken.....	5
Vieren van verjaardagen, feestdagen, rituelen	5
Zelfstandigheid bevorderen - Kinderparticipatie.....	5
Afspraken, regels en omgangsvormen.....	5
Omgaan met pestgedrag.....	6
Oudercontact.....	7
Kennismaken en wennen.....	7
Dagelijkse overdrachten	7
Observeren, volgen en oudergesprekken.....	7
Als er zorgen zijn.....	8
Mentorschap	8
Ouderavonden	8
Onze accommodatie	9
BSO binnen.....	9
De buitenruimte	9
Activiteiten	10
Activiteiten tijdens vakantie en studiedagen.....	11
Basisgroepen	11
Beroepskracht - kindratio (BKR) en de ½ uurs- of 3 uursregeling.....	12
Tijdens schooldagen:	12
Op vakantie- en studiedagen:	12
Onze buitenschoolse opvang in de wijk; onze externe samenwerkingspartners	13
Openingstijden.....	13
Onze medewerkers.....	14
Deskundigheidsbevordering.....	14
Andere volwassenen.....	14
De oudercommissie	15
Tot slot	15

Onze pedagogische visie in de dagelijkse praktijk

Binnen Kind en Co Ludens werken wij vanuit de vier pedagogische basisdoelen zoals deze zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In een veilige en gezonde omgeving bieden wij kinderen:

- Sociaal emotionele veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Binnen het label Kind en Co werken wij aan deze vier pedagogische basisdoelen aan de hand van de beschreven gedragingen in het Pedagogisch Educatief Huis. De pedagogische basisdoelen zijn vertaald naar de volgende vier verdiepingen in het huis:

- Ik voel me veilig
- Ik ontwikkel me
- Ik heb respect voor anderen
- Ik draag bij aan een positieve samenleving

Bij de verschillende verdiepingen zijn de ramen van het huis gevuld met de Pedagogisch Educatieve gedragingen die daar bij passen. Dit zijn de gewenste concreet waarneembare handelingen van onze pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen van hun groep. Zij spreken de kinderen aan vanuit een positieve houding en houden hierbij rekening met de ontwikkelingsfase van het kind.

Meer over onze pedagogische visie is te lezen in het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan en in het interactieve Pedagogisch Educatief Huis.

Op de buitenschoolse opvang

We hebben op de locaties een globaal dagritme, met steeds dezelfde 'vaste' momenten en activiteiten. Samen eten, drinken en spelen zorgt ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen. Deze activiteiten doen we elke dag in een vaste volgorde maar de tijden kunnen wel verschillen. Ons voedingsaanbod sluit zoveel mogelijk aan op de richtlijnen vanuit het Voedingscentrum.

Onze (mid)dagindeling

- 14.00 uur: De kinderen van groep 3 t/m 8 komen zelfstandig naar het BSO lokaal (oudste groep) en onderaan de theater trap (aula) (jongste groep) en melden zich aan bij de PM'er. De kleuters worden door de juf uit de klas naar de BSO gebracht.
- 14.10 uur: De kinderen krijgen aan tafel water en een soepstengel en er wordt gecheckt wie er die dag is.
- 14.15 uur: De kinderen gaan plassen, trekken hun jas aan en dan gaan wij met de kinderen buiten spelen.
- 15.00 uur: Met de kinderen naar binnen, plassen, handen wassen en op de eigen groep aan tafel voor een cracker en fruit.
- 15.30 uur: Aanbieden van activiteit (beweeg-, knutsel- en/of kookactiviteit). Kinderen die niet mee willen doen mogen vrij spelen. Kinderen mogen onder begeleiding ook buiten spelen. Kinderen met een zelfstandigheid contract mogen zelf buiten spelen.
- 16.45 uur: Handen wassen en aan tafel in eigen groep voor fruit/groente snack moment.
- 17.15 uur: Vrij spel tijdens het ophalen van de kinderen. Kinderen met een zelfstandigheid contract mogen zelf buiten spelen

De PM'ers staan bij de ontvangst van de kinderen klaar met de Ipad. Er is dan een goed overzicht van welke kinderen nog moeten komen. De PM'ers lopen indien nodig alsnog naar de bovenbouw lokalen om kinderen op te halen. Wij streven ernaar, zeker voor de jongste kinderen, om met de leerkracht informatie uit te wisselen, want het is prettig om te weten hoe de schooldag is verlopen en/of als er bijzonderheden zijn.

Sommige kinderen hebben bij het ophalen tijd nodig voor de 'overgang' van BSO naar huis en kunnen wisselend reageren op de komst van de ouders: sommigen zijn heel enthousiast en anderen hebben helemaal geen zin om naar huis te gaan. Het ophalen kan daarom het beste volgens een vast ritueel verlopen en moet niet te lang duren. Wanneer u uw kind ophaalt, vertelt de PM'er het een en ander over de dag. Het kan ook zijn dat de activiteiten van de dag op een mededelingenbord staan beschreven.

Tijdens vakantiedagen bieden we een uitgebreid programma aan. Dit programma wordt ongeveer twee weken van te voren voorbereid en heeft een thema. De gehele vakantie wordt aan dit thema gewerkt. In dit programma zijn activiteiten voor binnen en buiten uitgewerkt, het gehele dagprogramma is al voorbereid. Het kan voorkomen (bij een kleine groep) dat de 7- groep en de 7+ groep samengevoegd wordt. Op deze dagen geven we de kinderen de kans om zich met de leeftijdsgenootjes op te trekken.

Gedurende de schoolweken mag je op de BSO maximaal een half uur per dag per groep afwijken van de pedagogisch medewerker –kind- ratio. Wij zorgen ervoor dat het rooster voldoet aan deze ratio.

Op een studiedag of vakantiedag begint de eerste PM'er om 07.30 uur, de volgende om 08.15 uur en om 08.45 uur is iedereen binnen. De begintijden van de PM'ers kunnen fluctueren wanneer er niet aan de BKR registratie gehouden kan worden door het kindaantal. Wanneer er twee PM'ers gedurende de dag werken, dan is er een dienst van 7.30-17.00 uur en een dienst van 08.45-18.15 uur. Zijn er nog kinderen om 18.15 uur dan blijft de pm'er gewoon tot deze opgehaald zijn en past later zijn/haar rooster aan naar 18.30 uur.

Tussen de middag houden de pedagogisch medewerkers afwisselend pauze tussen 13.00 uur en 14.30 uur. In de schoolvakantie geldt dat er vóór 9.30 uur, tijdens pauzetijd en na 16.30 uur maximaal 3 uur afgeweken mag worden van de pedagogisch medewerker–kind-ratio.

Eten en drinken

Samen eten/drinken is belangrijk. Samen eten/drinken is gezellig en versterkt het onderlinge contact. Deze momenten geven structuur aan de dag. Wanneer de kinderen zijn opgehaald op school wordt er eerst wat gegeten en gedronken en daarna gaan we met zijn allen naar buiten.

Wanneer het weer tijd is om naar binnen te gaan worden de handen gewassen en is het tijd om wat te eten en te drinken. Nadat alle kinderen naar het toilet zijn geweest en hun handen hebben gewassen gaan de kinderen aan tafel. De kinderen zitten met hun eigen basisgroep aan tafel. De kinderen krijgen vers fruit aangeboden en daarnaast smeren de kinderen zelf de crackers onder begeleiding van de PM'ers.

Dit doen we om de zelfstandigheid van de kinderen te bevorderen. Het tafelmoment is een sfeervol en sociaal leermoment.

Het is van belang dat het tijdens dit tafelmoment rustig is aan tafel. Zo krijgt ieder kind de kans om wat te vertellen. Soms vertellen de kinderen over gebeurtenissen op school en soms over de thuissituatie. Het is fijn als de PM'ers op de hoogte is van bepaalde gebeurtenissen in het leven van het kind. Leuke gebeurtenissen zoals de geboorte van een broertje of zusje tot minder leuke gebeurtenissen zoals een echtscheiding tussen de ouders kunnen aan tafel worden besproken. De rust en ruimte om wat te vertellen geeft de kinderen een geborgen gevoel. Voor de PM'ers geven deze momenten soms informatie die aan het einde van de middag wordt besproken met de ouders tijdens het ophaalmoment.

Kind & Co stelt zich tot doel om een positieve bijdrage te leveren aan een gezonde ontwikkeling én leefstijl van kinderen. Dit komt onder andere tot uiting in ons voedingsbeleid. Meer informatie vindt u op de website en ons ouderportaal "Mijn KMN Kind & Co".

Vieren van verjaardagen, feestdagen, rituelen

Er zijn veel gelegenheden in een jaar om bij stil te staan: een verjaardag, het afscheid van de groep, Sinterklaas en diverse feestdagen, zoals Kerst, Pasen, etc. Als een kind jarig is, mag het trakteren met een gezonde traktatie.

In ons voedingsbeleid zijn ook richtlijnen voor traktaties opgenomen. Deze richtlijnen worden in overleg met de oudercommissie besproken en verder aangevuld. Vervolgens worden alle ouders over de richtlijnen geïnformeerd via de Nieuwsflits.

Zelfstandigheid bevorderen - Kinderparticipatie

Kinderen zijn vrij om te kiezen of zij met een activiteit meedoen of ze vrij willen spelen. Kinderen hebben soms zin om mee te doen met een activiteit en soms niet. Vaak zijn zij moe wanneer zij uit school komen en hebben geen zin om ergens aan mee te doen. Dit is tijdens de vakantiedagen anders, dan komen ze een hele dag bij de BSO en hebben vaak meer interesse in de aangeboden activiteiten. Wij werken in thema's die dicht bij de belevingswereld van de kinderen liggen, zoals wereldfeesten, safari, de olympische spelen etc. We geven kinderen met regelmaat de kans om zelf een activiteit uit te kiezen, we vinden dit belangrijk omdat we kinderparticipatie hoog in het vaandel hebben staan. Kinderen hebben vaak hele leuke ideeën. Vaak zijn dit dingen die aansluit bij activiteiten die op school worden aangeboden of worden gezien op internet of televisie. Regelmatig inventariseren we de wensen en ideeën van de kinderen, tijdens de overleggen op locatie wordt besproken of de ideeën toepasbaar zijn op de locatie.

Tevens vinden we het belangrijk dat elk kind van zich mag laten horen en voor zich zelf moet opkomen. Dit stimuleren we door bij de kinderen aan te geven om zelf eerst een oplossing te vinden en wanneer zij er niet uitkomen hulp vragen aan een vriendje of naar de PM'er te komen.

Afspraken, regels en omgangsvormen

In elke groep zijn afspraken nodig om met elkaar samen te leven. Daarom hebben wij afspraken, regels en omgangsvormen opgesteld, zodat de kinderen op een positieve en respectvolle manier met elkaar om (leren) gaan.

Onze eigen huisregels zijn samen met de kinderen opgesteld. Deze huisregels kunt u ook vinden op de BSO:

- Wij hebben respect voor elkaar
- Onze problemen lossen we op door erover te praten

- We ruimen ons speelgoed netjes op als we ermee gespeeld hebben
- Binnen is het wandelgebied!
- We zijn voorzichtig met de spullen van elkaar en de BSO
- We hebben respect voor de natuur!

De algemene voorwaarden van KMN Kind & Co, die natuurlijk ook voor onze buitenschoolse opvang gelden, staan beschreven in het boekje 'Welkom bij KMN Kind & Co'.

Omgaan met pestgedrag

Elk kind moet zich veilig voelen op de opvang. Daarom hebben wij afspraken over hoe wij met elkaar omgaan op de BSO (de huisregels) en wat we doen als we pestgedrag signaleren. Deze afspraken richten zich zowel op het bestrijden van een acuut pestprobleem als op het voorkómen van pesten. In geval van een acuut pestprobleem gaan we in gesprek met het gepeste kind en de pester(s) volgens een vast stappenplan. Ook gaan we in gesprek met de betrokken ouders en eventueel de school om samen tot een oplossing te komen. Daar zijn wij met zijn allen verantwoordelijk voor. Meer informatie vindt u op onze website en in het Ouderportaal.

Meer over voeding, persoonlijke hygiëne en zelfstandigheid bevorderen is terug te lezen in het Algemeen Pedagogisch beleidsplan.

Oudercontact

Wij vinden het belangrijk om een goede band met ouders op te bouwen en investeren hier ook in. Een goede samenwerking met ouders draagt bij aan het welbevinden van de kinderen.

Kennismaken en wennen

Als een kind bij ons komt, nemen wij de tijd voor een kennismakingsgesprek met de ouders, zodat wij zoveel mogelijk informatie van hen krijgen. Tijdens de kennismaking wordt aan ouders verteld hoe wij op de BSO omgaan met de kinderen en hoe wij met ouders informatie uitwisselen, waardoor een goede onderlinge afstemming ten behoeve van het kind mogelijk is. Vaak hebben de ouders en kind dan al een rondleiding gehad door het gebouw, zodat zij zich al een voorstelling hebben kunnen maken van de BSO en hoe er gewerkt wordt. Het kennismakingsgesprek en de rondleiding met kind en ouders wordt zoveel mogelijk door de mentor gedaan.

Tijdens het kennismakingsgesprek worden er desgewenst wenaafspraken met de ouder gemaakt. De wenaafspraken worden genoteerd op het formulier 'Checklist kennismakingsgesprek'. Gedurende twee weken kan het kind een oplopend aantal uren op de groep waarin het kind geplaatst is, wennen. Bijvoorbeeld de eerste dag 1,5 uur en de tweede dag 3 uur. Het wennen vindt plaats als de plaatsingsovereenkomst is ingegaan. De wenaafspraken kunnen per kind verschillend zijn, ouders mogen er voor kiezen om het wennen over te slaan.

Dagelijkse overdrachten

Wij vinden een goede en regelmatige overdracht essentieel en nemen hiervoor de tijd. Wanneer ouders bij de BSO aanbellen/binnen komen, worden zij altijd begroet. Hiermee geven wij de ouders het gevoel dat zij worden gezien. Daarna wordt er een korte overdracht gedaan naar de ouders. Hierin vertellen de PM'ers wat het kind heeft gedaan op de BSO en eventuele bijzonderheden. Er hangt in de hal een ouderinformatiebord waarop ouders informatie kunnen zien, zichtbaar is wie er die dag werkt en welke kinderen er aanwezig zijn en welke activiteiten er die dag zijn gedaan zijn.

Ouders worden via het Ouderportaal 'live' betrokken bij de belevenissen van het kind op de BSO. Het Ouderportaal is een online afgesloten omgeving, waar o.a. nieuwsbrieven, facturen en jaaropgaven terug te vinden zijn. Er is meer te vinden; Pedagogisch medewerkers houden via het portaal de registraties rondom activiteiten bij. Daarnaast worden er regelmatig foto's geplaatst. Van deze foto's kunt u op ieder gewenst moment een fotoboekje uitprinten als herinnering voor later. In het Ouderportaal vindt u alles op één plek, dat is wel zo overzichtelijk!

Observeren, volgen en oudergesprekken

Kijken naar kinderen en de groep geeft iedere dag stof tot praten met collega's en ouders. Om "het praten over en kijken naar" gericht te doen, maken wij gebruik van de observatiemethode 'Werken aan Welbevinden'.

Deze jaarlijkse observatie richt zich op de individuele kinderen. Met behulp van observatielijsten beschrijft de PM'er het kind in zijn omgeving, het kind in relatie tot de volwassene en het kind in relatie tot andere kinderen. Zo kan het welzijn en de ontwikkeling van het individuele kind en de kinderen in de groep goed worden gevolgd en gestimuleerd. Kinderen vanaf 8 jaar vullen hun eigen lijst in. Ook ouders worden uitgenodigd om een beeld te schetsen van hun kind en zijn/haar ervaringen in de groep. De observatieverslagen worden bewaard in het kind dossier op de locatie. Aan de hand van de observaties vinden de 10-minutengesprekken plaats. De mentor biedt ouders jaarlijks in maart/april een 10-minutengesprek aan, waarin het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met ouders wordt besproken. Deze gesprekken worden bij voorkeur door de mentor gevoerd.

Indien er naar aanleiding van het jaarlijkse 10-minutengesprek bijzonderheden zijn of afspraken met ouders worden gemaakt, wordt dit genoteerd en toegevoegd aan het Kind dossier.

De uitkomsten van de kind observaties worden onder leiding van de Senior Pedagogisch Medewerker besproken in de kind besprekingen. Deze kind besprekingen vinden gemiddeld eenmaal per 6 weken plaats.

Als er zorgen zijn

Als wij ons zorgen maken, als we vragen hebben over het welbevinden of de ontwikkeling van een kind of als pedagogisch medewerkers behoeften hebben aan extra handvatten gaan we in gesprek met ouders en werken vervolgens conform ons beleid Signaleren in de kinderopvang.

Mentorschap

Ieder kind heeft een vaste PM'er als mentor. Vanaf de start van de opvang ontfermt de mentor zich over het kind en is het vaste aanspreekpunt voor het kind, ouders en, collega's. De mentor zorgt dat het kind kennis maakt met de andere pedagogisch medewerkers en de kinderen in de groep. Op deze manier leert het kind geleidelijk om te gaan met het dagritme en de groepsnormen en leren het kind en de mentor elkaar kennen. De mentor volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind en verkrijgt deze informatie ook van de andere betrokken PM'ers. Hiertoe heeft de mentor overleg met de Clustermanager en/of Senior Pedagogisch Medewerker en collega's, waarin het welbevinden van individuele kinderen, hun gedrag en ontwikkeling en de groepsinteracties centraal staan. Op deze manier wordt met elkaar afgestemd hoe het kind het beste begeleid kan worden in zijn ontwikkeling en er zo goed mogelijk kan worden ingespeeld op de behoeften van het kind. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere (externe) professionals (met toestemming van ouders). Als een kind overgaat naar een andere groep of locatie, krijgt het een andere mentor en vindt er een overdracht plaats. Bij doorstroom naar een andere groep of locatie worden ouders bij de kennismaking op de nieuwe groep geïnformeerd over de nieuwe mentor van het kind. Ook ontvangen de ouders via Mijn KMN Kind & Co een bericht met de naam van de nieuwe mentor van hun kind.

Ouderavonden

Een keer per jaar biedt KMN Kind & Co voor alle ouders een ouderavond aan, deze avond heeft elke jaar een ander thema. De avond kan door het team worden voorbereid maar er kan ook een gastspreker uitgenodigd worden.

Meer over hoe wij contact onderhouden met ouders en vormgeven aan mentorschap, signaleren in de opvang en doorverwijzen is terug te lezen in het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan.

Onze accommodatie

Aan de rand van Woerden vindt u buitenschoolse opvang Natuurlijk. BSO Natuurlijk is gevestigd in de Wilhelminaschool, vanaf 22 mei 2023 gesitueerd in een mooie nieuwbouw locatie. De Wilhelminaschool is omgeven door natuur, veel water en veel groen. Op 5 minuten lopen ligt het Brediuspark waarin ook een kinderboerderij en een natuurspeeltuin gevestigd is. Dit biedt de buitenschoolse opvang mogelijkheden tot het maken van leuke uitstapjes in de natuur.

BSO binnen

Door de inrichting van de groepsruimtes bieden wij de kinderen de kans om te ontdekken, om alleen of samen te spelen, om kennis te maken met verschillende materialen, spelvormen, voorwerpen, verschillende soorten speelgoed en spelletjes.

BSO Natuurlijk bestaat uit een eigen BSO lokaal (boven), en heeft beneden een kleuterplein en een speellokaal/aula tot haar beschikking.

Binnen de bovengenoemde indeling werken we met basisgroepen: Vlinders en Kikkers. De basisgroepen starten altijd in dezelfde ruimte aan dezelfde tafel; dit biedt duidelijkheid voor de kinderen. De tafelgroepen zijn ingedeeld door de PM'ers onder leiding van de Senior Pedagogisch Medewerker. Tijdens het indelen van de kinderen is er gelet op welke dagen de kinderen bij de BSO komen en welke PM'ers er op die dag werken. Tijdens de tafelmomenten zitten de kinderen zoveel mogelijk op leeftijd bij elkaar.

Het is belangrijk voor de kinderen dat zij zich thuis voelen op de BSO. Onze BSO heeft meerdere ruimtes, dit kan zeker voor jonge kinderen onoverzichtelijk zijn. Na een dag school zijn de kinderen vaak vermoeid en toe aan rust en vrijheid. Door de gestructureerde basisgroepen weten de kinderen waar zij de start van de middag doorbrengen. Ook voor de PM'ers, de kinderen en de ouders geeft dit overzicht en duidelijkheid. Bij de oudergesprekken, de observaties en andere bijzonderheden is het duidelijk dat de PM'er van de desbetreffende basisgroep deze handelingen voor de kinderen uit zijn of haar basisgroep onder zich neemt. Ouders kunnen zich natuurlijk altijd tot alle PM'ers richten, maar hebben een vast gezicht om wijzigingen in de kindergegevens, bijzonderheden en dergelijke door te geven. In de basisgroepen wordt er altijd een cracker gegeten en wat gedronken. Vaak vertellen kinderen wat over de gebeurtenissen op school waarop de PM'ers kunnen inspringen en interesse zullen tonen. De PM'er van de basisgroep kan deze informatie meenemen in de overdracht die hij/zij zal doen wanneer de ouders de kinderen op komen halen. Dit vinden wij erg belangrijk omdat de schooltijd een belangrijke periode is en ouders op de hoogte willen zijn van de schooldag en de daarbij behorende gebeurtenissen.

Wij zorgen voor veilige groepsruimtes doordat er bijvoorbeeld kind veilige stopcontacten aanwezig zijn, maar sluiten sommige risico's bewust niet uit. Wij vinden het namelijk belangrijk om kinderen te leren omgaan met kleine risico's. Dit stimuleert hun gevoel van zelfredzaamheid en zelfvertrouwen en is goed voor hun ontwikkeling. Om zicht te houden op kleine risico's en tijdig te anticiperen op eventuele onveilige situaties, registreren en evalueren wij de (kleine) ongevallen. Daarnaast voeren wij periodiek een risico-inventarisatie uit, zodat wij alert blijven op een veilige en gezonde omgeving. Hoe we dit doen staat beschreven in ons Beleid Veiligheid en Gezondheid. Ook houden wij minimaal 1x per jaar een ontruimingsoefening, met als doel dat wij precies weten wat te doen wanneer er een calamiteit plaatsvindt.

De buitenruimte

Buiten doen kinderen andere ervaringen op. Buiten kunnen de kinderen rennen, de wind horen ruisen, door plassen stampen, in de zandbak spelen, fietsen, steppen, rennen, voetballen, noem maar op. Buitenspelen maakt een belangrijk onderdeel uit van onze dagindeling. Onze buitenruimte is ingericht om naar hartenlust in te kunnen spelen. Er is voor elk wat wils.

Net als binnen, brengt het spel van kinderen risico's met zich mee. Ze kunnen struikelen, tegen elkaar opbotsen, vallen en zichzelf verwonden. Het hoort er allemaal bij, maar toch is het goed om risico's te beperken. Daarom zijn er preventieve maatregelen genomen en geldt voor het buitenspelen een aantal algemene afspraken. Daarnaast kan een locatie aanvullende afspraken hebben die op de eigen buitenruimte zijn afgestemd.

Onze buitenruimte is bijna volledig ommuurd. Er bevinden zich een aantal klimtoestellen en speelgelegenheden. De buitenspeelruimte is aangrenzend aan de BSO ruimte en loopt rondom het pand heen. Met de kinderen zijn afspraken gemaakt waar zij precies mogen spelen. De kinderen met een zelfstandigheidcontract mogen alleen buiten spelen. De PM'er checkt hen dan regelmatig. Afgestemd op de behoefte van de groep kan dit elk kwartier maar ook elk halfuur zijn. Als de kinderen zonder zelfstandigheidscontract buiten spelen, gaat er altijd een PM'er mee naar buiten, dit naar ratio van het aantal kinderen binnen en buiten.

Omdat er genoeg materiaal aanwezig is, adviseren wij om geen speelgoed en dergelijke mee te geven. Spullen kunnen stuk gaan of kwijt raken. Kind & Co is niet aansprakelijk voor het zoekraken of kapot gaan van eigendommen van kinderen of ouders op de locatie.

Activiteiten

We werken bij de BSO met thema's. Tussen elke vakantie behandelen we een thema. Soms is dat een kort thema, bijvoorbeeld tussen de zomer en de herfstvakantie. Er wordt gekeken hoelang een periode duurt en welk thema er in de tijd kan worden behandeld. Er worden diverse activiteiten aangeboden, zoals sport en spelactiviteiten, knutselactiviteiten, beweegactiviteiten en kookactiviteiten. Deze worden zowel binnen als buiten uitgevoerd, dit hangt af van het weer. Er wordt er vaak één aangeboden, zo hebben de kinderen de keuze of ze mee doen aan een activiteiten of dat zij zelf vrij willen spelen.

Met deze activiteiten willen wij een aantal dingen bereiken:

- Het oefenen van kennis, opgedaan op de basisschool.
- Extra uitdaging bieden voor de kinderen
- Aanspreken van verschillende kennisgebieden.

Belangrijk bij het aanbieden van activiteiten is dat de activiteiten gevarieerd worden en aangepast zijn aan het ontwikkelingsniveau van het kind. De rol van de PM'er reikt verder dan alleen het aanbieden en mogelijk maken van een hele reeks aan activiteiten. Hij /zij kan er tevens op een meer directe manier bij betrokken zijn. Er zijn veel manieren om betrokkenheid te tonen; een hand toesteken, complimentjes geven, aansporen creatief om te gaan met materialen, nieuwe spelvormen introduceren, participeren enz.

Het deelnemen aan een activiteit is nooit verplicht, wel zal de Pm'er de kinderen stimuleren en motiveren om mee te doen.

De kinderen brengen het eetmoment in hun eigen basisgroep door, maar we werken ook met 'open deuren'. Dit betekent dat de kinderen tijdens de opvangtijd en op vakantie/studiedagen tijdens activiteiten in verschillende ruimtes zijn. Hierdoor komen ze andere leeftijdgenootjes en PM'ers tegen en spelen ze eens in een andere ruimte. Daarnaast biedt het kinderen de mogelijkheid om mee te doen aan een aanvullend aanbod van activiteiten die specifiek afgestemd zijn op hun ontwikkelingsniveau. Belangrijk aandachtspunt bij het werken in wisselend samengestelde groepen zijn natuurlijk de veiligheid en overzichtelijkheid voor de kinderen. Door middel van de basisgroepen die we hanteren voelen kinderen zich veilig en kunnen altijd terug vallen op een betrouwbaar persoon voor hen, de vaste PM'er van hun basisgroep.

Groepsactiviteiten zullen op locatie uitgevoerd worden met maximaal 20 kinderen per activiteit, zodat twee PM'ers het overzicht kunnen behouden. Wanneer wij met meer dan 30 kinderen buiten de locatie een activiteit gaan doen, zullen wij ervoor zorgen dat de kinderen steeds in hun basisgroep terug komen tijdens verzamelmomenten en eet- en drinkmomenten. Activiteiten buiten de locatie zullen altijd vooraf worden aangekondigd, zodat ouders en kinderen goed op de hoogte zijn van wat er gaat gebeuren en wat er van de kinderen wordt verwacht.

Sommige kinderen, vooral de jongste kinderen, hebben veel steun aan de PM'er van hun basisgroep. We streven ernaar om zoveel mogelijk in een vast team te werken. Het komt natuurlijk ook voor dat er een of meerdere PM'ers afwezig zijn door vakanties/vrije dagen en afwezigheid door ziekte. Dan wordt er gezorgd voor een (vaste) invalkracht.

Activiteiten tijdens vakantie en studiedagen

Bij BSO Natuurlijk wordt er in de vakantie met een vakantieprogramma gewerkt, wie deze maakt rouleert door het jaar heen. Dit programma wordt gemaakt in DoenKids en is voor alle locaties inzichtelijk. De locaties passen waar nodig dit programma aan op de leeftijd van de groep en is voor de ouders inzichtelijk d.m.v. een flyer die de Senior via het ouderportaal met de ouders deelt.

Hierbij kan je denken aan knutselwerkjes, sportactiviteiten, kookactiviteiten, uitstapjes of een workshop. Wanneer er een uitstapje op het programma staat is dit bij de ouders van te voren bekend en is er de keuze om voor die dag niet aan te melden.

Basisgroepen

Binnen onze BSO hebben wij de volgende indeling in basisgroepen:

- Groep Vlinders: maximaal 22 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar begeleid door 2 vaste PM'ers.
- Groep Kikkers: maximaal 22 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar begeleid door 2 vaste PM'ers.

Voor de ouders en kinderen is duidelijk in welke basisgroepen kinderen verblijven. Dit gebeurt door middel van het fotobord dat bij de ingang van de BSO hangt.

De kinderen hebben alle vrijheid om te spelen in de ruimte waar ze willen spelen. Het BSO lokaal, de leerpleinen of in het speellokaal/aula. Wanneer kinderen naar hun 2^e basisgroep gaan, dan vragen wij hier vooraf toestemming van de ouders voor middels het toestemmingsformulier. Op rustige dagen en in vakanties kunnen er groepen worden samengevoegd. Ouders worden tijdig geïnformeerd over de samenvoeging van groepen.

Personele inzet, beroepskracht - kind ratio (BKR) en de drie-uursregeling

Wij werken op de buitenschoolse opvang met vaste diensten van onze pedagogisch medewerkers. In onderstaand overzicht staat beschreven hoe in vakanties en tijdens studiedagen gedurende de dag zijn verdeeld en hoe lang in vakanties en tijdens studiedagen de daarbij behorende pauzes zijn. De pauzes in vakanties en op studiedagen zullen zoveel mogelijk tussen 13:00 uur en 14:30 uur worden gehouden.

Schoolweken	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Basisgroepen Vlinders	PM 1: 13.45-17.30 PM 2: 13.45-18.30	PM 1: 13.45-17.30 PM 2: 13.45-18.30		PM 1: 13.45-17.30 PM 2: 13.45-18.30	
Basisgroep Kikkers	PM 3:13.45-17.30 Duur van de pauzes: geen pauzes	PM 3:13.45-17.30 Duur van de pauzes: geen pauzes		PM 3:13.45-17.30 Duur van de pauzes: geen pauzes	

Personele inzet, beroepskracht - kind ratio (BKR) en de drie-uursregeling

Wij werken op de buitenschoolse opvang met vaste diensten van onze pedagogisch medewerkers. In onderstaand overzicht staat beschreven hoe in vakanties en tijdens studiedagen de diensten gedurende de dag zijn verdeeld en hoe lang de daarbij behorende pauzes zijn.

Vakantieweken en Studiedagen	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Basisgroepen Vlinders	PM 1: 7.30-17.00 PM 2: 8.30-17.30	PM 1: 7.30-17.00 PM 2: 8.30-17.30		PM 1: 7.30-17.00 PM 2: 8.30-17.30	
Basisgroep Kikkers	PM 3: 8.45-18.15 Duur van de pauzes: PM 1: 13.00-13.30 PM 2: 13.30-14.00 PM 3: 14.00-14.30 uur	PM 3: 8.45-18.15 Duur van de pauzes: PM 1: 13.00-13.30 PM 2: 13.30-14.00 PM 3: 14.00-14.30 uur		PM 3: 8.45-18.15 Duur van de pauzes: PM 1: 13.00-13.30 PM 2: 13.30-14.00 PM 3: 14.00-14.30 uur	

Wanneer er twee PM'ers gedurende de dag werken, dan is er een dienst van 7.30-17.00 uur en een dienst van 08.45-18.15 uur. Zijn er nog kinderen om 18.15 uur dan blijft de pm'er gewoon tot deze opgehaald zijn en past later zijn/haar rooster aan naar 18.30 uur. De pauze van de 2^e medewerker is dan van 13.30-14.00 uur.

Beroepskracht - kindratio (BKR) en de 1/2 uurs- of 3 uursregeling

De BKR is het aantal PM'ers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep. Deze verhouding is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen. Voor het bepalen van de juiste BKR volgen wij de landelijke richtlijnen (www.1ratio.nl). Ook als we groepen samenvoegen.

Tijdens schooldagen:

Op bepaalde momenten van de (mid)dag kijken wij af van de BKR en maken wij op schooldagen gebruik van de 1/2 uursregeling, bijvoorbeeld tijdens ophalen van de kinderen of aan het einde van de dag. Op dit moment kijken wij nergens af.

Op schooldagen zijn alle pedagogisch medewerkers bij aanvang van de opvang aanwezig. Aan het eind van de middag worden de kinderen gezamenlijk opgevangen en eindigt de dienst van een van de pedagogisch medewerkers. Er is altijd een pedagogische medewerker verantwoordelijk voor de overgebleven kinderen en de kinderen weten bij wie ze terecht kunnen. We zorgen voor een goede overdracht aan de pedagogisch medewerker die nog aanwezig is.

Op vakantie- en studiedagen:

Op bepaalde momenten van de (mid)dag kijken wij af van de BKR en maken wij op schooldagen gebruik van de 1/2 uursregeling en op vakantie- en studiedagen van de 3 uursregeling*. In de regel is dit aan het begin en einde van de dag als er minder kinderen aanwezig zijn op de BSO en tussen de middag als de PM'ers pauzeren. Op die momenten hoeven niet alle PM'ers aanwezig te zijn. Hier stemmen we onze diensten en de pauzes op af. We dragen er altijd zorg voor dat minimaal de helft van de vereiste beroepskrachten worden ingezet.

*Gedurende de schoolweken mag op de BSO maximaal een half uur per dag worden afgeweken van de BKR. Op vakantie- en studiedagen (bij aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer) kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR. Gedurende deze uren wordt minimaal de helft van de vereiste beroepskrachten ingezet.

In vakanties en op studiedagen kunnen de kinderen aan het begin- en eind van de dag en tijdens pauzes gezamenlijk opgevangen worden.

Wanneer wij afwijken maken we altijd een pedagogische afweging en kijken we hoe we aandacht besteden aan de behoeften van het kind. We kijken naar hoeveel kinderen en medewerkers er aanwezig zijn, naar de dynamiek van de groep en maken een afweging over het gebruik van onze ruimte en welke activiteiten we aanbieden. Op basis daarvan maken we een passend activiteiten aanbod.

Tijdens de pauzes van de medewerkers doen we met de kinderen een gerichte activiteit of we creëren een rustmoment.

Onze buitenschoolse opvang in de wijk; onze externe samenwerkingspartners

BSO Natuurlijk heeft contacten met onze school de Wilhelminaschool, andere locaties uit ons eigen cluster en samenwerking met externe instanties.

De externe contacten vanuit de BSO kan de volgende instanties betreffen:

- GGD: bepaalde ziektes die mogelijk heersen in het kinderdagverblijf moeten gemeld worden. PM's kunnen bij de GGD terecht met vragen over ziektes en hoe zij daar het beste mee om kunnen gaan.
- De GGD is de toezichthouder en inspecteert het kinderdagverblijf jaarlijks.
- Huisarts: de huisarts kan geconsulteerd worden als een PM een medische aangelegenheid in het belang van het kind of de groep/ het kinderdagverblijf bij de huisarts wil checken.
- Basisonderwijs: vanwege de doorgaande lijn naar het basisonderwijs is er contact tussen de leerkracht van school en de BSO.
- Af en toe komt er iemand een workshop geven, dit is vaak op het gebied van dans, muziek, of beweging.
- Beroepsopleidingen: diverse scholen die PM'ers opleiden en begeleiden.
- Andere instanties afhankelijk van een specifieke "hulpvraag".

Indien een instantie ons om informatie verzoekt over een specifiek kind en/of ouder(s), zullen wij de betreffende ouder(s) hier altijd vooraf over informeren en hun toestemming vragen.

Openingstijden

In de schoolweken zijn wij op maandag, dinsdag en donderdag, aansluitend aan school, geopend tot 18.30 uur. Tijdens de algemeen erkende feestdagen zijn wij gesloten; zo ook eens in de vijf jaar op bevrijdingsdag.

In de schoolvakanties zijn wij geopend op maandag, dinsdag en donderdag vanaf 7.30 uur. Dan vragen wij de ouders hun kind tussen 07.30 en 09.30 uur te brengen.

Vanaf 16.30 uur is er gelegenheid om de kinderen te komen halen. Mochten ouder(s) hun een kind een keertje later willen brengen (in een schoolvakantie) of eerder willen halen, dan is dat geen probleem. Wel vragen wij dit door te geven aan de PM'ers van desbetreffende groep. Als het kind door iemand anders dan door de ouder(s) wordt opgehaald, dan dienen ouders dat vooraf aan ons door te geven (voor- en achternaam zodat wij eventueel de ID- kaart kunnen controleren), anders geven wij het kind niet mee.

Onze medewerkers

Wij hechten groot belang aan professioneel, deskundig opgeleid personeel. Onze PM'ers en invalkrachten zijn opgeleid volgens de kwaliteitseisen die in de CAO worden gesteld. Veel PM'ers hebben daarnaast nog aanvullende scholing gevolgd. Al onze PM'ers, stagiaires en vrijwilligers en andere structureel aanwezigen zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Indien een stagiaire of beroepskracht-in-opleiding conform CAO formatief wordt ingezet, worden ouders hiervan op de hoogte gesteld. Zo weet de ouder dat hij/zij ook met vragen of voor een overdracht bij hen terecht kan.

Deskundigheidsbevordering

Om goede zorg te waarborgen, worden de PM'ers regelmatig bijgeschoold. Deze bijscholing wordt verzorgd door zowel interne als externe deskundigen. Ook kunnen PM'ers terecht op het digitale Leerplein.

Verder zijn wij elkaars coach en zijn er regelmatig teambijeenkomsten over bepaalde thema's in het vakgebied. Ook wordt er 1x per jaar met iedere (pedagogisch) medewerker een functioneringsgesprek gehouden, een structureel evaluatiemoment om onze kwaliteit en de daarvoor gewenste deskundigheid van medewerkers te monitoren en vergroten. Ons aanbod ten aanzien van deskundigheidsbevordering varieert en is afhankelijk van de behoeften. De afspraken daarover zijn vastgelegd in ons scholingsbeleid.

Jaarlijks wordt een scholingsplan gemaakt. In dit plan zijn in ieder geval opgenomen:

- scholing bedrijfshulpverlening en kinder-EHBO
- pedagogisch verdieping
- cursussen gericht op speciale doelgroepen, zoals kinderen met een VE-indicatie

Daarnaast krijgen alle pedagogisch medewerkers jaarlijks een vorm van pedagogische IKK coaching, de invulling hiervan staat beschreven in het algemeen pedagogisch beleid.

Andere volwassenen

BSO Natuurlijk is gevestigd in de Wilhelminaschool, hierdoor hebben we te maken met leerkrachten en ouders van school, daarnaast zijn er incidenteel mensen aanwezig voor taken betreffende het gebouw.

Lees meer over onze Medewerkers in het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan.

De oudercommissie

Wij streven ernaar op elke locatie een oudercommissie te hebben. Een oudercommissie geeft advies over de algemene gang van zaken zoals over het pedagogisch beleid, voeding, veiligheid en gezondheid en denkt mee over het reilen en zeilen van de locatie. Onze locatie heeft momenteel geen oudercommissie. Daarom organiseren we regelmatig een ouderraadpleging of informeren we ouders door middel van een nieuwsbrief, waarin we ouders de mogelijkheid geven om advies te geven. Dit doen wij minimaal eens per jaar en daarnaast wanneer er wijzigingen zijn op een onderwerp waarvoor adviesrecht geldt. We blijven ons inspannen om een oudercommissie in te stellen. Informatie over de ouderraadpleging is op te vragen via de clustermanager.

Kind & Co heeft een overkoepelende centrale oudercommissie (COC). Deze vertegenwoordigt alle oudercommissies binnen Kind & Co, die de COC hebben gemandateerd. Deze centrale oudercommissie adviseert over beleidsmatige onderwerpen (gevraagd en ongevraagd) en over voor ouders belangrijke onderwerpen (coc@kmnkindenco.nl).

Tot slot

Wij hopen dat je dit Pedagogisch werkplan met plezier hebt gelezen en dat duidelijk is hoe wij binnen BSO Natuurlijk werken. Mocht je toch nog vragen hebben, dan zullen onze PM'ers, de Senior of de Clustermanager hier graag antwoord op geven. Ook tips en adviezen horen wij graag.

Dit Pedagogisch werkplan zal regelmatig worden besproken binnen de teams en minimaal eens in de twee jaar worden bijgesteld.

Met vriendelijke groeten,

Team BSO Natuurlijk